

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Szomaházy István

Cím: Este a hólapátolók között

Forrás:

Magyarország

2.

1925. 12. 3.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

614.76

Hely

Idő

'1925'

Személy

Helys

Este a hólapátolók között

Diákok, B-listások, öreg családapák. Egy orvostanhallgató. A szigorló gépészmérnök, aki hókaparással keresi meg a vizsgadíját

Telefónon kérdeztem meg a köz-fizetési hivatalból, hol jelentkezhetek éjjeli hókaparásra. Egy nagyon udvarias tisztviselő a prófétacsal feltevő árodába küldött, mert az csak legközelebb a lakáshoz, amelyet bemondtam neki. Jóakarattal figyelemztetett, hogy siessék, mert 9 óra felé jár az idő, s ha éjszakai munkát akarok, idejében kell jelentkezniem.

Hosszú sor fekete árnyék állt az iroda előtt, komor silhouettek a fehér falon, akik türelmetlenül várták, hogy a pinceirodába egyenként bobocsássák őket. A sor egyre szaporodik. Új és új alakok jönnek, valami más világrészből, mely itt van Pést periferiáin, akik csak néha, eltűnő árnyékként jelentkeznek mindennapi életünkben. Most valami fölélményes sokasággá olvadnak össze, mely mintha könnyörögve, sírva és véres mellét verve kiáltana:

— Munkát! Pénzt! Kenyeret! Enni akarok, hogy éhen ne döglök, mert az élethez nekem is jogom van!

Mindez csak a tekintetükön látszik, — némán, topegva állnak a hóban s csak akkor hördülnek fel, mikor egy-egy új jövevény az elsőbb sorokba akarja becsompszni magát.

— Hátra! Sor szerint! Ne tolakodjék, mert kibúzza a lutrit!

Egy jószívű rendőr áll mellettük, aki rögtön eligazítja a bajt s meg is vigasztalja a várakozókat:

— Emberek, nem kell félni! Ma mindenki kap munkát!

Leülök a kis asztal mellé, ahol a sorozás folyik, nézem az arcukat, a gesztusaikat, hallok rekedt, dacos vagy megalázódó beszédüket s mindnyájuk képét, láthatatlan galériakép viszem magammal, hogy soha el ne felejtsem őket. Itt állnak, remegve, hogy beveggyék őket, hogy este tíztől reggel hatig — húsz pernyi szünetet kivéve — a havat lapátolhassák s ötvenezer koronával a zsebükben térhessenek vissza a sötétségbe, melyből a villamos transzparensektől ragyogó város közepébe kerültek. A reggel fényében eltűnnek, mint a kísértetek, mikor az első kaskukorékolás felhallatszik.

Háromszázötven embert fogadnak fel egy-egy irodában esténként, sokkal többet, mint nappal, mert sokan vannak, akik csak éjjeli munkára vállalkoznak. Nem a hivatásos munkások, hanem a műkedvelők. A dilettánsok, akik szép napjaik után gyűrött vacsaikban húzódnak meg egyébként éjszakára s hetenként sem esznek me'eg ételt. Egy sereg B-listás, sok diák, néhány családapa, aki valamikor fehér

leányszobát rendezett be a leányának. Most, inkognitóban, a havat lapátolja, s míg a szél átjárja kopott ruháját, a házakoz és uccákon keresztül a rákoskeresztúri temetőt látja, ahol az ember nyugodtan, keresztbefont karokkal, feketék egy nyugodalmas lakásban, s nem kell arra gondolnia, hogy miből adjon kenyérpénzt beteg és nyomorék asszonyának.

Megkérdezem egy intelligensnek látszó fű fog'alkozását: középiskolai hallgató. Erdélyi menekült. Hatig dolgozik az ázóval, mástólórát pihen, aztán besiet az iskolába. Bírja, mert délután még alszik pár órát, de a fizikából gyöngén áll, mert nem igen jut idő a tanulásra. Ércs'nyben első emlemlés volt.

Egy fiatal ember dacosan áll az asztal elé, s mikor a nevét kérdezik, szeszszorítja a fogát.

— Nem mindegy? — mondja aztán. — A nevem mellékes, ha a rámbizott munkát elvégzem. Miért kívánják, hogy a családomat megszégyenítsem?

Elállnak a névtől, s csupán a foglalkozása után érdeklődnek. Egy darabig áll, belebámul a lámpába, aztán elszántan megvonja a vállát.

— Orvostanhallgató! Enni kell! Lehet, hogy valamikor beteg emberek mellett fogom kikopogtatni. Akkorra talán elfelejtik, hogy most az utcát kaparom!

Megint munkások, iparossegédek, földműves-napszámosok, testileg lezüllyött asszonyok, egy-egy gyanus egzisztencia, aki vékony kabátban, zsebre-gyűrt kézzel jelentkezik, utánuk egy nagyszemű, dunántúliasan beszélő fiatalember, akinek úriás szerénysége rögtön elárulja, hogy nem erre a branché-ra született.

— Mi maga a polgári életben? — kérdezi tőle a tisztviselő.

— Szégyellem megmondani...

— Barátom, a munka nem szégyen. Még az sem volna szégyen, ha a királyok végeznének fizikai munkát.

— Szigorló gépészmérnök vagyok... szívesen tűröm a kop'atást... de most a föld alól is meg kell kaparintanom a pénzt... Sokszor arra gondolok, hogy ezt a sok-sok havat a jó isten csak azért szórta a földre, hogy rajtam segítsen...

— És mire kell a pénz?

Kivevz egy nagy zsebkendőt, megtörli a homlokát s erős tüdeje hallhatólag zihál a felindulástól.

— A jövő héten teszem le az utolsó

szigorlatomat... s akkor okleveles gépészmérnök leszek... Itt van az indexem s itt vannak az igazolványaim... De háromszázötvenezer korona még hiányzik a vizsgadíjamból... Ha a jó isten még hét napig nem szünteti be a hóesést, akkor kezembe kapom a diplomámat...

Felragyog a pillantása, de aztán elszégyelli magát és a könny kihullik a szeméből. És ekkor így szeretnék szólni hozzá:

— És a diploma fog neked puha ágyat, rendes ebédet, meleg szobát adni? Mi különbség lesz abban, ha diplomával a zsebedben lapátolod éjszakánként a körút havát?

Boldogan távozik, mert felfogadják és ásót adnak a kezébe. Megy a fehér hóba, a bizonytalanságba, a ködtől elhomályosult jövőbe. Eltűnik és sohasem fogom megtudni, hogy mit szerzett magának az éjszakai munka árán kicsikart diplomával.

Előünnök, mint az árnyékok a sötétben s csak ásójuk kopogása hallatszik fel hozzám, míg tollam a fehér papíron végigfut. Talán a szigorló gépészmérnök is itt dolgozik az ab'akom alatt. Valaki telefonon felhív, hogy vidám társaság van a Dunapalotában, — szép és ó'més hölgyek is, — de sajnálkozva jelentem ki, hogy gégehurutom van. E pillanatban megundorodtam a cigányok muzsikájától, a szmokingos uraktól, az estélyi ruhás hölgyektől, akiket lágyan és selymesen ringat az é'et. Mit szólnának, ha a Nyomor fekete és görnyedt árnyékai végigdefilíroznának előttük a finom éttermekben, a virággal díszített asztalok között? És mit szólnának a genő urak, ha diplomata-miniszterelnökünk helyett a sírószemű szigorló gépészmérnök állna az ó'd tanácskozó asztaluk elő, havas hólapátjával a kezében?

Szomaházy István

Tizennégy nap múlva lesz csak újra fekete a pesti ucca

A pár nappal ezelőtt megindult, meglepetést keltő havazás után még nagyobb meglepetést kellett az a hóvihar, amely az elmúlt éjszaka söpört végig nemcsak Budapesten, hanem az egész országban.

A hóvihar természetesen

ériási zavarokat idézett elő.

főleg a közlekedés terén. A villamosok órákig vesztegeltek az éjszaka folyamán Budapesten, Buda és Pest között tökéletesen megszünt az érintkezés, mert a esűsös pályán a villamosok nem tudtak átvergődni a hidakon. A hóvihar elállta után külön villamosok száguldáltak végig a várost, hogy tisztítsák a vonalakat. Egy óra felő a hóékek is az uccára kerültek, egyben kivonult maximális létszámmal a Köztisztasági Hivatal munkássága is, hogy reggelig legalább járhatóvá tegye az utcákat.

A hóvihar akadályokat okozott a vasútnál is.

Minden vonat az éjszaka folyamán egy órával később indult és később érkezett.

A Nyírségben és Nyeregszékben is oly erős volt a havazás, hogy a

vonatok előtt eltérlesztette az utat.

Sikerült azonban a hótömegben alagutat fúrni, úgy hogy formai akadály már itt sincs. A pályákat mindenütt megtisztították és

reggel óta meunterd szerint indulnak és érkeznek a szerelvények.

A Köztisztasági Hivatal vezetője, Balló Alfréd, tudósítónknak kijelentette, hogy 10—11 napig kell várni, amíg a pesti ucca újra fekete lesz. A tisztítás munkáját nem könnyítene meg az sem, hogy

ha időközben olvadás állana be, mert a kupacolt hó nem olvad, már pedig legfeljebb ma estére az uccán lévő hótömegeket a járda mellett kupacokba rakják, hogy úgy a kocsiforgalom, mint a gyalogközlekedés teljesen szabad legyen.

A m. kir. államvasutak

igazgatóságától vett értesülés szerint a december 1-én az esti órákban kezdődött erős havazás következtében a MÁV vonalainak nagy részén a gyors- és személyvonatok egy-két óra késéssel közlekedtek. Forgalmi akadály sehol sincs.

